ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα) της 24ης Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση Τ-38/95 DEP,

Groupe Origny SA, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενος από τον δικηγόρο X. de Roux, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αιτών,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον R. Lyal, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτημα καθορισμού των δικαστικών εξόδων που πρέπει να καταβληθούν από την καθής στον αιτούντα κατόπιν της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-491),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, Πρόεδρο, R. García-Valdecasas, K. Lenaerts, P. Lindh και J. Azizi, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1 Με την απόφασή της 94/815/ΕΚ, της 30ής Νοεμβρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/33.126 και 33.322 — Τσιμέντο) (ΕΕ L 343, σ. 1, στο εξής: απόφαση της Επιτροπής «Τσιμέντο»), το εν

λόγω κοινοτικό όργανο επέβαλε σε 42 επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν στον τομέα του γκρίζου και του λευκού τσιμέντου πρόστιμα για παραβάσεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ).

2 Οι παραβάσεις που προσάπτονταν στη Cedest SA, διάδοχος της οποίας είναι ο Groupe Origny SA (στο εξής: αιτών), στην απόφαση της Επιτροπής «Τσιμέντο» ήσαν οι ακόλουθες: συμμετοχή, ύστερα από τις 14 Ιανουαρίου 1983, σε συμφωνία έχουσα ως αντικείμενο τον σεβασμό των εγχωρίων αγορών και τη ρύθμιση των μεταφορών τσιμέντου από τη μία χώρα στην άλλη (άρθρο 1)· συμμετοχή, από τις 23 Ιουνίου 1982 έως, τουλάχιστον, τις 30 Σεπτεμβρίου 1989, σε συμφωνίες και σε εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τη ρύθμιση των παραδόσεων τσιμέντου της Γαλλίας προς τη Γερμανία και της Γερμανίας προς τη Γαλλία (άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο α'). Στην Cedest επιβλήθηκε, με το άρθρο 9 της αποφάσεως της Επιτροπής «Τσιμέντο», πρόστιμο ύψους 2 522 000 ECU.

3 Με δικόγραφο που καταχωρήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 17 Φεβρουαρίου 1995, υπό τα στοιχεία Τ-38/95, ο αιτών ζήτησε την ακύρωση των άρθρων 1, 3, παράγραφος 3, στοιχείο α', και 9 της αποφάσεως της Επιτροπής «Τσιμέντο», στο μέτρο που αυτά την αφορούσαν.

4 Με την απόφαση της 15ης Μαρτίου 2000, Τ-25/95, Τ-26/95, Τ-30/95 έως Τ-32/95, Τ-34/95 έως Τ-39/95, Τ-42/95 έως Τ-46/95, Τ-48/95, Τ-50/95 έως Τ-65/95, Τ-68/95 έως Τ-71/95, Τ-87/95, Τ-88/95, Τ-103/95 και Τ-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής [Συλλογή 2000, σ. II-491 (στο εξής: απόφαση του Πρωτοδικείου «Τσιμέντο»)], το εν λόγω δικαιοδοτικό όργανο, στην υπόθεση Τ-38/95, Groupe Origny κατά Επιτροπής, ακύρωσε, όσον αφορά τον αιτούντα, τα άρθρα 1, 3, παράγραφος 3, στοιχείο α', και 9 της αποφάσεως της Επιτροπής «Τσιμέντο» και καταδίκασε την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

5 Με έγγραφο της 31ης Μαΐου 2000, ο αιτών ζήτησε από την Επιτροπή την καταβολή ποσού συνολικού ύψους 1 469 281,64 γαλλικών φράγκων (FRF) (223 990,54 ευρώ) για τις αμοιβές των συμβούλων που είχαν προσληφθεί από την έναρξη της ενώπιον της Επιτροπής διαδικασίας μέχρι τη δημοσίευση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου «Τσιμέντο».

6 Με έγγραφο της 11ης Αυγούστου 2000, η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα αυτό για τον λόγο ότι οι αμοιβές δικηγόρων σχετικά με την ενώπιον αυτής διαδικασία δεν αποτελούν ανακτήσιμες δαπάνες, ότι ορισμένοι λογαριασμοί αμοιβών που κατατέθηκαν από τον αιτούντα αφορούν περίοδο μεταγενέστερη της επ' ακροατηρίου συζητήσεως στην υπόθεση Τ-38/95, ότι δεν είχε παρασχεθεί καμιά διευκρίνιση σχετικά με τη φύση των πραγματοποιηθεισών εργασιών και τον αριθμό των ωρών εργασίας και ότι ο αιτών δεν περιλαμβανόταν στις κύριες συμπλακείσες επιχειρήσεις, πράγμα που είχε επιτρέψει να περιοριστεί ο αριθμός των κατατεθέντων στο Πρωτοδικείο υπομνημάτων. Εξάλλου, η Επιτροπή υπέβαλε αντιπρόταση για ποσό 300 000 FRF (45 734,70 ευρώ) για τα δικαστικά έξοδα και 112 230 φράγκων Λουξεμβούργου (LUF) (2 782,11 ευρώ) για τα έξοδα διορισμού αντικλήτου στο Λουξεμβούργο.

7 Ο αιτών, θεωρώντας την επιχειρηματολογία και την πρόταση της Επιτροπής απαράδεκτες, υπέβαλε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Αυγούστου 2001, αίτηση καθορισμού των δικαστικών εξόδων.

8 Με υπόμνημα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Οκτωβρίου 2001, η Επιτροπή υπέβαλε τις σχετικές παρατηρήσεις της.

Αιτήματα των διαδίκων

9 Ο αιτών ζητεί από το Πρωτοδικείο να καθορίσει το ύψος των οφειλομένων από την Επιτροπή δικαστικών εξόδων στα 1 469 281,64 FRF (223 990,54 ευρώ).

10 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο να καθορίσει τα ανακτήσιμα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν την παρούσα δίκη, στα 600 000 FRF (91 469,41 ευρώ).

Επιχειρήματα των διαδίκων

11 Προς στήριξη της αιτήσεώς του, ο αιτών χρησιμοποιεί τέσσερα επιχειρήματα. Με το πρώτο επιχείρημα προβάλλεται ότι τα σχετικά με την ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία έξοδα καθώς και αυτά που αφορούν τη μεταγενέστερη της ενώπιον του Πρωτοδικείου συζητήσεως περίοδο, στην υπόθεση Τ-38/95, αποτελούν ανακτήσιμα έξοδα. Με το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο επιχείρημα σκοπείται να υπογραμμιστεί, αντιστοίχως, το διακυβευόμενο οικονομικό συμφέρον που παρουσίασε για τον αιτούντα η διαφορά, το ενδιαφέρον και η δυσχέρεια της διαφοράς αυτής υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου και το εύρος της πραγματοποιηθείσας από τους συμβούλους του εργασίας.

12 Πρώτον, ο αιτών ισχυρίζεται, προκειμένου περί των εξόδων των σχετικών με την ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία, ότι τα έξοδα αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως «αναγκαία έξοδα [...] λόγω της δίκης», κατά την έννοια του άρθρου 91 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Υπενθυμίζοντας ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Πρωτοδικείου, η λέξη «δίκη», κατά την έννοια της προπαρατεθείσας διατάξεως, πρέπει να νοηθεί ως η ένδικη διαδικασία, υποστηρίζει ότι η γνωστοποίηση των αιτιάσεων σηματοδοτεί, σε υποθέσεις όπως η προκείμενη, το πέρας της προ της ασκήσεως της ένδικης προσφυγής φάσεως έρευνας και την έναρξη της ένδικης διαδικασίας, και τούτο εφόσον μπορεί να καταλήξει στη διαπίστωση παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ ή του άρθρου 82 ΕΚ και στην επιβολή προστίμου.

13 Τούτο εξηγεί, κατά τον αιτούντα, το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια της ενώπιον της Επιτροπής διαδικασίας, πρέπει να τυγχάνουν σεβασμού τα δικαιώματα άμυνας, τα οποία συνεπάγονται, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση στα έγγραφα που μνημονεύει η

Επιτροπή προς στήριξη των αιτιάσεών της καθώς και να τηρείται η αρχή της κατ' αντιμωλίαν διαδικασίας, δυνάμει της οποίας επιτρέπεται στην οικεία επιχείρηση να υποβάλλει τις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις της επί των αιτιάσεων αυτών. Ο διορισμός συμβούλου-ελεγκτού, επιφορτισμένου να διασφαλίζει αμερόληπτη διαδικασία και η συνήθης παρουσία των συμβούλων των οικείων μερών επιβεβαιώνουν τον αντιπαραθετικό χαρακτήρα της διαδικασίας αυτής.

14 Εξάλλου, οι συνδεόμενες με την άμυνα του αιτούντος παροχές υπηρεσιών εδόθησαν, κατ' ουσίαν, κατά τη διάρκεια της ενώπιον της Επιτροπής διαδικασίας. Η ένδικη διαδικασία στηρίχθηκε στο σύνολο των επιχειρημάτων, των εγγράφων και των σημειωμάτων που συζητήθησαν και αντηλλάγησαν κατά τη διάρκεια της ενώπιον της Επιτροπής διαδικασίας.

15 Εν προκειμένω, η γνωστοποίηση των αιτιάσεων έγινε στις 25 Νοεμβρίου 1991, οπότε ο αιτών δικαιολογημένα απαιτεί την απόδοση των δαπανών στις οποίες προέβη για τη σχετική διαδικασία ύστερα από την ημερομηνία αυτή, και τούτο κατά μείζονα λόγο εφόσον το Πρωτοδικείο έκρινε αβάσιμες τις κατ' αυτόν αιτιάσεις.

16 Προκειμένου περί των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ύστερα από την επ' ακροατηρίου συζήτηση στην υπόθεση Τ-38/95, ο αιτών υπογραμμίζει ότι υποχρεώθηκε να προβεί στην ανάλυση των διαφόρων προφορικών παρεμβάσεων που έγιναν κατά τις επ' ακροατηρίου συζητήσεις ενώπιου του Πρωτοδικείου μεταξύ της 16ης Σεπτεμβρίου και της 21ης Οκτωβρίου 1998 στις λοιπές υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου «Τσιμέντο» (στο εξής: οι υποθέσεις Τσιμέντο) καθώς και των πιθανών ενδεχομένων σε περίπτωση επιβεβαιώσεως ή ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής «Τσιμέντο».

17 Δεύτερον, ο αιτών υπογραμμίζει ότι τα διακυβευόμενα οικονομικά συμφέροντα της διαφοράς ήσαν σημαντικά, ενόψει του ποσού του προστίμου που του επιβλήθηκε με την απόφαση της Επιτροπής «Τσιμέντο». Κατά συνέπεια, η προσφυγή του ακυρώσεως δικαιολογούσε την χρήση όλων των μέσων που ήσαν αναγκαία για την άμυνά του.

18 Τρίτον, ο αιτών ισχυρίζεται ότι οι δυσχέρειες της διαφοράς, υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου, έγκεινται, ιδίως, στην ιδιαιτερότητα των ζητημάτων των σχετικών με τα δικαιώματα άμυνας και τα κριτήρια καταλογισμού μιας παραβάσεως σε επιχείρηση λόγω του ότι αυτή ανήκει σε εθνική ένωση, που και η ίδια αποτελεί μέλος ευρωπαϊκής ενώσεως. Προκειμένου περί των δικαιωμάτων άμυνας, η απόφαση του Πρωτοδικείου «Τσιμέντο» διασαφήνισε το πεδίο εφαρμογής της αρχής της προσβάσεως στον φάκελο της Επιτροπής και ο αιτών απηλλάγη από κάθε κατηγορία παραβάσεως ενόψει των εγγράφων στα οποία δεν είχε πρόσβαση κατά τη διάρκεια της ενώπιον της Επιτροπής διαδικασίας. Ο αιτών προσθέτει ότι, επί της ουσίας, ωθήθηκε στο να αναπτύξει λεπτομερή επιχειρηματολογία προκειμένου να ανατρέψει τη συλλογιστική της Επιτροπής κατά την οποία οι πρακτικές που είχαν παρατηρηθεί στη γαλλική και γερμανική αγορά τσιμέντου αποτελούσαν μέτρο εφαρμογής ευρύτερης συμφωνίας, συναφθείσας στο επίπεδο της ευρωπαϊκής ενώσεως Cembureau, στην οποία ο Cedest έπρεπε να θεωρηθεί ως αποτελούν μέρος λόγω της υπαγαγωγής του στην ένωση των γαλλικών βιομηχανιών τσιμέντου.

19 Ο αιτών προσθέτει ότι αναγκάστηκε να παρουσιάσει και να αναλύσει, στα κατατεθέντα ενώπιον του Πρωτοδικείου γραπτά του υπομνήματα, τα δομικά χαρακτηριστικά της βιομηχανίας τσιμέντου, και τούτο προκειμένου να αντληθούν εξ αυτών χρήσιμες συνέπειες αναφορικά με τον ανταγωνισμό.

20 Τέταρτον, ο αιτών υπογραμμίζει ότι υποχρεώθηκε να εξετάσει, όπως και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι διάδικοι, δεκάδες χιλιάδες σελίδων, που περιείχαν τα απαλλακτικά και επιβαρυντικά στοιχεία της δικογραφίας και ότι αναγκάστηκε να απαντήσει στις ίδιες αιτιάσεις με αυτές που είχαν απευθυνθεί κατά των λοιπών διαδίκων, ενόψει της απόψεως της Επιτροπής επί της συμμετοχής των διαφόρων οικείων επιχειρήσεων και ενώσεων σε μία ευρεία ευρωπαϊκή σύμπραξη. Εξάλλου, ο αιτών υποχρεώθηκε να αμυνθεί κατά της ειδικής αιτιάσεως σχετικά με την προβαλλόμενη γαλλογερμανική σύμπραξη. Επίσης, αναγκάστηκε, κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας, να καταρτίσει, εκτός από το δικόγραφο της προσφυγής και το υπόμνημα απαντήσεως, διάφορα υπομνήματα κατόπιν των μέτρων που έλαβε το Πρωτοδικείο για να υποχρεώσει την Επιτροπή να επιτρέψει την πρόσβαση στον διοικητικό φάκελό της.

21 Υπογραμμίζοντας ότι στην υπόθεση αυτή εκπροσωπήθηκε από δύο συμβούλους, ο αιτών υπολογίζει, ενόψει του τιμολογίου ωριαίας απασχολήσεως των συμβούλων αυτών καθώς και του αριθμού των ωρών και της φύσεως της σχετικής εργασίας, το ποσό των οφειλομένων από την Επιτροπή δικαστικών εξόδων σε 1 469 281,64 FRF (223 990,54 ευρώ).

22 Απαντώντας στα επιχειρήματα αυτά, η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η άποψη του αιτούντος αναφορικά με την έννοια των εξόδων των σχετικών με την αντιπαραθετική διαδικασία δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μη εφαρμογή της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου κατά την οποία τα ανακτήσιμα, κατά την έννοια του άρθρου 91 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, έξοδα περιορίζονται σ' αυτά που έγιναν για την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, αποκλειομένων των εξόδων των σχετικών με την προ της ασκήσεως της ένδικης προσφυγής φάση.

23 Προκειμένου περί των εξόδων των σχετικών με τη μεταγενέστερη της επ' ακροατηρίου συζητήσεως στην υπόθεση T-38/95 περίοδο, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, τέτοια έξοδα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αναγκαία έξοδα λόγω της δίκης (διάταξη του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1999, C-137/92 P-DEP, Hüls κατά Επιτροπής, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή). Η Επιτροπή προσθέτει ότι, εν προκειμένω, ο αιτών δεν απέδειξε την αναγκαιότητα αυτών των εξόδων.

24 Δεύτερον, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι το επιβληθέν στον αιτούντα με την απόφαση της Επιτροπής «Τσιμέντο» πρόστιμο αντιπροσώπευε σημαντικό ποσό. Όμως, το μέγεθος αυτού του προστίμου πρέπει να σχετικοποιηθεί, ενόψει, αφενός, του γεγονότος ότι αντιπροσώπευε περίπου το 2,8 % του κύκλου εργασιών του και, αφετέρου, του συνολικού ποσού των επιβληθέντων με την απόφαση «Τσιμέντο» προστίμων (περίπου 250 000 000 ευρώ). Από την αντιπαράθεση αυτού του τελευταίου ποσού με το ποσό του επιβληθέντος στον αιτούντα προστίμου καταφαίνεται ο περιθωριακός ρόλος του τελευταίου όσον αφορά τη σύμπραξη που αφορούσε η απόφαση της Επιτροπής «Τσιμέντο» και τη διαδικασία.

25 Τρίτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υπόθεση T-38/95 δεν έθεσε νέα και σημαντικά ζητήματα δικαίου. Όσον αφορά την πρόσβαση στον φάκελο, το Πρωτοδικείο εφάρμοσε τις αρχές που προκύπτουν από την προγενέστερη νομολογία. Προκειμένου περί του ζητήματος της συμμετοχής του αιτούντος στην παράβαση, το ζήτημα αυτό τέθηκε κατά τρόπο περίπου όμοιο προς αυτά των λοιπών φακέλων συμπράξεως.

26 Τέταρτον, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι τα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Πρωτοδικείο προκειμένου να παράσχει, ιδίως στον αιτούντα, πλήρη πρόσβαση στον φάκελο της Επιτροπής απαίτησαν επιπρόσθετη εργασία. Όμως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρασχεθείσα από τους συμβούλους του αιτούντος εργασία φαίνεται κάπως δυσανάλογη σε σχέση με τις δυσχέρειες, την περιπλοκότητα και το μέγεθος της υποθέσεως.

27 Η Επιτροπή δεν αρνείται ότι η υπόθεση δικαιολογούσε την προσφυγή σε δύο συμβούλους. Εν προκειμένω, δεν διατυπώνει σχόλια σχετικά με το τιμολόγιο ωριαίας εργασίως των τελευταίων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

28 Σύμφωνα με το άρθρο 91, στοιχείο β', του Κανονισμού Διαδικασίας, θεωρούνται ως έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν «τα αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι λόγω της δίκης και ιδίως τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής και η αμοιβή των εκπροσώπων, συμβούλων ή δικηγόρων». Από τη διάταξη αυτή απορρέει ότι τα ανακτήσιμα έξοδα περιορίζονται, αφενός, σ' αυτά που έχουν γίνει λόγω της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας και, αφετέρου, σ' αυτά που υπήρξαν απαραίτητα λόγω αυτής (βλ., κατ' αναλογίαν, τη διάταξη του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 1995, C-89/85 DEP, Ahlström Osakeyhtiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 14· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουλίου 1998, T-115/94 DEP, Opel Austria κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-2739, σκέψη 26, και της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-64/99 DEP, UK Coal κατά Επιτροπής, σκέψη 25).

29 Έστω και αν συντελείται, γενικώς, ουσιώδης νομική εργασία κατά την διάρκεια της διαδικασίας που προηγείται της ένδικης φάσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με τον

όρο «δίκη» το άρθρο 91 του Κανονισμού Διαδικασίας εννοεί μόνον στην ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, αποκλειομένης της προηγηθείσας αυτής φάσεως. Τούτο προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 90 του ίδιου κανονισμού το οποίο μνημονεύει την «ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία» (βλ., κατ' αναλογίαν, τις διατάξεις του Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 1970, 75/69, Hake κατά Επιτροπής, Rec. 1970, σ. 901, 902, και της 30ής Νοεμβρίου 1994, C-294/90 DEP, British Aerospace κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5423, σκέψεις 10 έως 12, και την προπαρατεθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου «Τσιμέντο», σκέψη 5134).

30 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα του αιτούντος στο μέτρο που με αυτό ζητείται η καταβολή από την Επιτροπή των εξόδων των σχετικών με την ενώπιον αυτής διαδικασία.

31 Πρέπει επίσης να απορριφθεί το αίτημα του αιτούντος για την ανάκτηση από την Επιτροπή των εξόδων των σχετικών με τη μεταγενέστερη της προφορικής διαδικασίας περίοδο όσον αφορά την υπόθεση Τ-38/95. Πράγματι, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι υποθέσεις «Τσιμέντο» δεν συνεκδικάσθησαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και ότι καμία διαδικαστική πράξη δεν πραγματοποιήθηκε ύστερα από τις 16 Σεπτεμβρίου 1998, ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως στην υπόθεση Τ-38/95. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ο αιτών ύστερα από την ημερομηνία αυτή δεν προκύπτει να συνδέονται άμεσα με την ενώπιον του Πρωτοδικείου άμυνά του και δεν είναι δυνατό, όπως είναι επόμενο, να θεωρηθούν ως αναγκαία έξοδα λόγω της δίκης, κατά την έννοια του άρθρου 91 του Κανονισμού Διαδικασίας (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, την προπαρατεθείσα διάταξη του Δικαστηρίου Hüls κατά Επιτροπής, σκέψη 19, και τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 27ης Νοεμβρίου 2000, Τ-78/99 DEP, Elder κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3717, σκέψη 17).

32 Προκειμένου περί των εξόδων των σχετικών με την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ο κοινοτικός δικαστής δεν έχει το δικαίωμα να καθορίζει τις οφειλόμενες από τους διαδίκους στους δικούς τους δικηγόρους αμοιβές αλλά να προσδιορίζει το ποσό μέχρι του οποίου μπορούν αυτές οι αμοιβές να καταβληθούν από τον καταδικασθέντα στα δικαστικά έξοδα

διάδικο. Αποφαινόμενος επί του αιτήματος καθορισμού των εξόδων, ο κοινοτικός δικαστής δεν πρέπει να λαμβάνει υπόψη το εθνικό τιμολόγιο περί καθορισμού των αμοιβών των δικηγόρων ούτε ενδεχόμενη σχετική συμφωνία μεταξύ του ενδιαφερομένου διαδίκου και των εκπροσώπων ή συμβούλων του [διάταξη του Πρωτοδικείου της 8ης Νοεμβρίου 1996, T-120/89 (92), Stahlwerke Peine-Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1547, σκέψη 27· προπαρατεθείσες διατάξεις Opel Austria κατά Συμβουλίου, σκέψη 27, και UK Coal κατά Επιτροπής, σκέψη 26].

33 Κατά πάγια επίσης νομολογία, ελλείψει κοινοτικών διατάξεων τιμολογιακού χαρακτήρα, το Πρωτοδικείο οφείλει να εκτιμά ελευθέρως τα δεδομένα της υποθέσεως, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο και τη φύση της διαφοράς, τη σημασία της υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου, καθώς και τις δυσχέρειες της υποθέσεως, το μέγεθος της εργασίας που απαίτησε η ένδικη διαδικασία από τους εκπροσώπους ή συμβούλους που παρεμβαίνουν καθώς και τα οικονομικά συμφέροντα που η διαφορά αντιπροσώπευσε για τους διαδίκους [διάταξη του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1985, 318/82, Leeuwarder Papierwarenfabriek κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3727, σκέψεις 2 και 3· διάταξη του Πρωτοδικείου της 8ης Μαρτίου 1995, T-2/93 DEP, Air France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-533, σκέψη 16· προπαρατεθείσες διατάξεις Opel Austria κατά Συμβουλίου, σκέψη 28, και UK Coal κατά Επιτροπής, σκέψη 27).

34 Βάσει αυτών ακριβώς των κριτηρίων πρέπει να εκτιμηθεί το ύψος του ποσού των ανακτήσιμων εν προκειμένω εξόδων.

35 Όσον αφορά τις δυσχέρειες της υποθέσεως και τη σημασία της υπό το πρίσμα του κοινοτικού δικαίου, προκύπτει ότι η εν λόγω υπόθεση ήταν σχετικώς περίπλοκη και είχε θέση, μεταξύ άλλων, αναφορικά με τα δικαιώματα άμυνας, ένα ζήτημα σχετικό με την πρόσβαση στον φάκελο της Επιτροπής. Μολονότι, βεβαίως, το ζήτημα αυτό δεν είναι νέο, προσέλαβε εντούτοις, στις υποθέσεις «Τσιμέντο» και, ειδικότερα, στην υπό κρίση υπόθεση, ιδιαίτερη σημασία, πράγμα που υποχρέωσε το Πρωτοδικείο στο να προβεί σε σημαντικές διασαφηνίσεις σχετικά με την έκταση εφαρμογής της αρχής της προσβάσεως στον διοικητικό φάκελο, στο πλαίσιο διαδικασίας εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ.

36 Επί της ουσίας, η υπό κρίση υπόθεση έθεσε, μεταξύ άλλων, ένα νέο νομικό ζήτημα, συγκεκριμένα, το εάν μια επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ως συμμετέχον μέρος σε συμφωνία αντίθετη προς το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ λόγω, αφενός, της υπαγωγής της σε εθνική ένωση, που ήδη αποτελεί μέλος ευρωπαϊκής ενώσεως, στο επίπεδο της οποίας συνήφθη η εν λόγω συμφωνία, και, αφετέρου, της συμμετοχής της σε συγκεκριμένο μέτρο εφαρμογής της συμφωνίας αυτής.

37 Συνεπώς, η φύση της διαφοράς δικαιολογούσε, αφενός, υψηλές αμοιβές δικηγόρων και, αφετέρου, το να εκπροσωπηθεί ο αιτών από δύο δικηγόρους (βλ., υπό την έννοια αυτή, τις προπαρατεθείσες διατάξεις Stahlwerke Peine-Salzgitter κατά Επιτροπής, σκέψη 30, και Opel Austria κατά Συμβουλίου, σκέψη 29).

38 Όσον αφορά το μέγεθος της σχετικής με την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία εργασίας, διαπιστώνεται ότι, εκτός από το δικόγραφο της προσφυγής και το υπόμνημα απαντήσεως, ο αιτών κατέθεσε δύο υπομνήματα παρατηρήσεων όταν το Πρωτοδικείο διέταξε την Επιτροπή να επιτρέψει την πρόσβαση των ενδιαφερομένων διαδίκων στον διοικητικό φάκελό της.

39 Μολονότι είναι αληθές ότι η μνημονευόμενη στην προηγούμενη σκέψη περίσταση προκάλεσε, εν προκειμένω, επιπρόσθετη εργασία των συμβούλων του αιτούντος και ότι η διαφορά έθεσε περίπλοκα ζητήματα δικαίου (ανωτέρω σκέψεις 34 και 35), πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι ο αιτών περιλαμβανόταν μεταξύ των αποδεκτών της αποφάσεως της Επιτροπής «Τσιμέντο», στους οποίους προσαπτόταν περιορισμένος αριθμός παραβάσεων, πράγμα που συνετέλεσε στη μείωση του όγκου των κατατεθέντων στο Πρωτοδικείο εγγράφων.

40 Όσον αφορά τα σχετικά με τον αιτούντα οικονομικά συμφέροντα της διαφοράς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το επιβληθέν σ' αυτόν με την απόφαση της Επιτροπής «Τσιμέντο» πρόστιμο αντιπροσώπευε σημαντικό ποσό (ανωτέρω σκέψη 2).

41 Ενόψει της προηγηθείσας αναλύσεως, πρέπει, εν προκειμένω, να θεωρηθούν ως ανακτήσιμα, κατά την έννοια του άρθρου 91 του Κανονισμού Διαδικασίας, έξοδα, το σύνολο των εξόδων, δεόντως δικαιολογημένων, στα οποία υποβλήθηκε ο αιτών λόγω της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας στην υπόθεση Τ-38/95.

42 Από τα στοιχεία που ο αιτών είχε επισυνάψει στην αίτησή του, προκύπτει ότι, όπως και η Επιτροπή διαπιστώνει στις παρατηρήσεις της, το ύψος των εξόδων στα οποία αυτός υποβλήθηκε μεταξύ της 1ης Δεκεμβρίου 1994, επομένης της λήψεως της αποφάσεως της Επιτροπής «Τσιμέντο», και του τέλους του μηνός Σεπτεμβρίου 1998, κατά τη διάρκεια του οποίου διεξήχθη η επ' ακροατηρίου συζήτηση στην υπόθεση Τ-38/95, ανέρχεται σε 760 000 FRF (115 861,25 ευρώ) περίπου. Ωστόσο, από το ποσό αυτό πρέπει να αφαιρεθεί το ποσό των 60 000 FRF (9 146,94 ευρώ) περίπου, που μνημονεύεται στην επιστολή που απηύθυναν στις 29 Ιουνίου 1998 στον αιτούντα οι σύμβουλοί του, ποσό που δεν αντιστοιχεί σε λογαριασμό αμοιβών και εξόδων αλλά σε αίτημα προκαταβολής επί της αμοιβής.

43 Έτσι, ενόψει των συγκεκριμένων περιστάσεων, θα ήταν ορθό και δίκαιο οι αμοιβές δικηγόρων και τα ανακτήσιμα από τον αιτούντα έξοδα να καθοριστούν στα 106 714,31 ευρώ (700 000 FRF).

44 Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο, καθορίζοντας τα ανακτήσιμα έξοδα, έχει λάβει υπόψη όλες τις περιστάσεις της υποθέσεως μέχρι το χρονικό σημείο που αποφαίνεται, παρέλκει η έκδοση χωριστής αποφάσεως επί των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι λόγω της παρούσας διαδικασίας καθορισμού των εξόδων (διάταξη του Πρωτοδικείου της 5ης Ιουλίου 1993, Τ-84/91 DEP, Meskens κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1993, σ. II-757, σκέψη 16· προπαρατεθείσες διατάξεις Opel Austria κατά Συμβουλίου, σκέψη 33, και UK Coal κατά Επιτροπής, σκέψη 33).

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

διατάσσει:

Καθορίζει το ποσό των ανακτήσιμων από τον αιτούντα στην υπόθεση T-38/95 εξόδων στα 106 714,31 ευρώ (700 000 FRF).

Λουξεμβούργο, 24 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας — Ο Πρόεδρος

B. Pastor — M. Jaeger